

Omistajaohjauskeskustelut 2024 / Mercuria kauppaoppilaitos Oy, 12.8.2024

VD/4983/02.01.02.02/2024

RK-K/JN

Konserniohjauksen ja -valvonnan yksikkö kävi Mercuria kauppaoppilaitos Oy:n kanssa 12.8.2024 omistajaohjauskeskustelun, jonka tarkoituksena oli varmistaa omistajanäkökulman välittyminen tytäryhteisön toimintaan osana konserniohjausta ja -valvontaa. Omistajaohjauskeskustelujen tavoitteena on myös saavuttaa luottamuksellinen ja keskusteleva yhteys kaupungin ja tytäryhteisön välillä. Keskustelussa olivat läsnä konserniohjauksen päällikkö Riikka Kiljander-Kiiskinen, konserniohjauksen erityisasiantuntija Jesse Nurmi sekä yhtiön puolelta toimitusjohtaja, oppilaitoksen rehtori, Tiina Immonen, yhtiön hallituksen puheenjohtaja Carita Orlando sekä yhtiön talousjohtaja Jussi Kurki.

Mercuria kauppaoppilaitos Oy on kaupungin 95,5-prosenttisesti omistama tytäryhtiö, joka tarjoaa järjestämisluvanvaraista perus-, ammatti- ja erikoisammattitutkintokoulutusta erityisesti kaupan alalle. Oppilaitos sijaitsee Martinlaaksossa, yhtiön omistamassa Mercuria-talossa, jota se vuokraa samalla myös Martinlaakson lukion ja Vantaan aikuislukion käyttöön.

Yhtiön toimintaympäristössä on ollut viime vuosien aikana merkittäviä muutoksia paitsi koronapandemian myös koulutustoiminnan lainsäädäntöuudistusten seurauksena. Nyt lähitulevaisuuteen vaikuttavat sekä lainsäädännölliset muutokset että ammatilliseen koulutuksen valtionosuusrahoitukseen kohdistuvat säästötoimet. Yhtiön alustavan arvion mukaan säästötoimien vaikutus yhtiöön olisi noin 300 tuhatta euroa, mutta arviot tarkentuvat loppuvuoden aikana.

Yhtiön sijaintitontin nykyinen maanvuokrasopimus on voimassa vuoteen 2033 saakka. Yhtiö selvittää koulutuksellista yhteistyötä Metropolian kanssa, ja yhtenä vaihtoehtona sijaintipaikan mahdollista muutosta Myyrmäkeen. Tavoitteena on löytää ratkaisu, joka on sekä taloudellisesti kannattava että opiskelijoita ja koulutustoimintaa palveleva. Sekä koulutustoimintaan liittyvät lainsäädännölliset että rahoitukselliset muutokset että yhtiön sijoittautuminen on huomioitu myös yhtiön päivitettävissä omistajapoliittisissa linjauksissa 2025–2028. Mercuria ja Metropolia tekevät selvitystyötä syksyn 2024 aikana, ja myös kaupunki on mukana keskusteluissa.

Yhtiössä on toteutettu 1.8.2023 lähtien uutta strategiaa, jonka keskeisinä muutosajureina ovat digitalisaatio, vastuullisuus ja monikulttuurisuus. Uudessa strategiassa on nyt selvästi eritelty Mercuria-brändillä toimiva toisen asteen koulutus ja Mercuria Pro -brändin alla toimiva aikuiskoulutus. Edellä mainitut muutosajurit, kuten digitalisaatio, ovat läsnä strategian jokaisessa osa-alueessa, mutta sen lisäksi oppivelvollisille ja aikuiskoulutuksen opiskelijoille on omat painoalueet strategiassa. Uusi strategia on toteutettu yhdessä yhtiön hallituksen, työntekijöiden ja opiskelijoiden kanssa.

Liiketoiminnan perustutkinnon perusteet uudistuivat 1.8.2024 ja niitä sovelletaan alkaneella lukuvuodella. Tutkinnossa on vain kaksi pakollista kurssia, ja opiskelijat voivat valita itselleen sopivia osaajapolkuja vapaavalinnaisten kurssien avulla. Lisäksi uudistetussa tutkinnossa on huomioitu myös digitaalisuus ja teknologia. Tavoitteena on myös opiskelijoiden sosiaalisten taitojen vahvistaminen. Lukuvuonna aloittaneista suuri osa (n. 60 %) oli kaksoistutkintoa suorittavia. Kaksoistutkintoa suorittavien määrä on kasvanut edelleen. Yhtiö tarjoaa opiskelijoille opiskelijälähtöisesti kaksoistutkintoa, sillä lukio-opinnot järjestetään samoissa tiloissa kuin ammatillinenkin opetus.

Yhtiön taloudellisesta tilanteesta saatiin päivitetyt tunnusluvut 31.7.2024 tilanteesta. Sekä liikevaihto että tulos ovat kehittyneet vahvasti. Talousarviossa vuoden 2024 liikevaihto asettuisi 9,35 miljoonan euron tasolla ja tulokseksi muodostuisi 846 tuhatta euroa. Heinäkuun 2024 tilanteen mukaan liikevaihto on 5,54 miljoonaa euroa ja tulos 483 tuhatta euroa. Yhtiön vahva taloudellinen tilanne ja kannattavuus mahdollistavat investointien sekä perusparannusten rahoittamisen tulorahoituksella. Lisäksi vahva taloudellinen tilanne auttaa varautumaan ammatilliseen koulutukseen kohdistuviin lainsäädäntöuudistuksiin ja säästötoimiin.

Raportoinnin mukaan yhtiö on saavuttamassa kaikki sille asetetut taloudelliset, toiminnallisuuteen ja laatuun, henkilöstöön sekä vastuullisuuteen liittyvät tavoitteet. Tulevien vuosien (2025–2028) tavoitteiden osalta yhtiö on tarkastanut tulostavoitettaan alaspäin 200 tuhannen euron tasolle. Tätä taustoittaa aiemmin kuvatut ammatilliseen koulutukseen kohdistuvat säästötoimet. Lisäksi uutena vastuullisuuteen liittyvänä tavoitteena yhtiö pyrkii ruokahävikin vähentämiseen per myyty annos. Yhtiötä kehoitettiin myös kehittämään vastuullisuusraportointiaan. Tällä hetkellä yhtiötä ei velvoita raportointiin lainsäädäntö, mutta yhtiön on hyvä toteuttaa vapaaehtoista vastuullisuusraportointia.

Yhtiön hallitus on käsitellyt hallitustyöskentelyä koskevan arvioinnin ja keskustelleet vahvuuksista, heikkouksista sekä ilmi tulleista kehittämiskohteista. Yhtiö on myös käsitellyt sisäisen valvonnan kyselyn, jossa nousi esiin yksi kehityskohde. Yhtiön kokonaisarkkitehtuurityön yhteydessä kuvataan tarkemmin yhtiön pääpalveluita ja niihin liittyviä prosesseja. Lisäksi työn edetessä arvioidaan myös palveluihin ja prosesseihin liittyviä riskejä.

Konsernijaosto 23.9.2024 § 7

Kaupunginjohtaja vs.:n esitys:

Päätetään merkitä pidetty omistajaohjauskeskustelu tiedoksi.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Liitteet:

- Yhtiön esitys / Mercuria kauppaoppilaitos Oy, 12.8.2024 (II)

Täytäntöönpano: Konserniohjaus ja -valvonta

Muutoksenhakuohje: 3.1 Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:

Konserniohjauksen erityisasiantuntija Jesse Nurmi, (etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)